

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Stanisław Kluza

Oskar Krzesicki

KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI

Październik – Grudzień 2015

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 67

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)
Stanisław Kluza
Oskar Krzesicki
Alina Gołębiewska

ul. Rakowiecka 22, 02-521 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg/

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Prenumerata:

Informacje dotyczące zamówień na prenumeratę pliku pdf znajdują się na stronie

<http://www.sgh.waw.pl/instytut/irg/warunki-prenumeraty/>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1) Wskaźnik koniunktury w bankowości	7
	2) Wynik z działalności bankowej (netto)	8
	3) Warunki prowadzenia działalności bankowej	9
	4) Wielkość wypracowanego zysku	10
	5) Jakość portfela należności	11
	6) Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi	12
	7) Wielkość zatrudnienia	13
	8) Czynniki ograniczające rozwój banków	14
	9) Inwestycje kapitałowe	15
	10) <i>Spread</i> (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów	16
	11) Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut).....	16
	12) Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)	16
	13) Ogólna sytuacja polskiej gospodarki	17
	14) Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki	17
	15) Wynik na operacjach <i>reverse-repo</i> (pomniejszony o <i>repo</i>)	17
	16) Poziom inflacji	18
	17) Realna podaż pieniądza	18
III.	SUMMARY.....	19

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2015 r. wartość wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym IRG SGH (IRGBAN) wzrosła, osiągając poziom 30,6 punktu. Wynik ten jest o 48,3 pkt. wyższy od wskazania z poprzedniego kwartału, a także znacząco (o 45,4 pkt.) powyżej oczekiwań wyrażonych przez banki w poprzednim badaniu. Na wzrost wartości wskaźnika bardzo silnie wpłynęło zwiększenie się wartości salda odpowiedzi na pytania o wielkość zatrudnienia i wynik z działalności bankowej. Również wpływ salda odpowiedzi na pytanie o wielkość wypracowanego zysku był pozytywny. Spodziewane jest utrzymanie dobrej koniunktury w kolejnym okresie, a wartość salda przewidywań wynosi 4,6 pkt.

2. W ostatnim okresie wynik z działalności bankowej (netto) podlegał znacznym wahaniom. W III kwartale 2015 r. wartość salda wzrosła do 55,6 pkt., podczas gdy w II kwartale wynosiła 0 pkt. Obecny wynik okazał się lepszy od oczekiwań sprzed trzech miesięcy (o 69,8 pkt.). Przewidywania na kolejny kwartał wskazują na dalszy wzrost wyniku z działalności bankowej; wartość salda prognostycznego wynosi 29,4 pkt.

3. W III kwartale 2015 r., podobnie jak we wcześniejszym, wartość salda odpowiedzi na pytanie o ocenę dynamiki warunków prowadzenia działalności bankowej była ujemna i wyniosła -11,1 pkt. Obecna wartość salda wskazuje na pogarszanie się warunków do prowadzenia działalności bankowej w nieco większym stopniu niż w poprzednim kwartale. Bieżąca ocena jest gorsza od oczekiwań sektora z poprzedniego kwartału (o 4 pkt.). Przewidywane jest dalsze pogorszenie (wartość salda prognostycznego równa -23,5 pkt.).

4. Wartość wskaźnika prostego pokazującego wielkość wypracowanego zysku była dodatnia. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zysku wzrosło o 40 pkt. do poziomu 33,3 pkt. Obecnie jest o 40,5 pkt. wyższe od oczekiwań wyrażonych w poprzednim kwartale. Z opinii respondentów wynika, że w kolejnym kwartale zyski nie zmieniają się; wartość salda prognostycznego wynosi 0 pkt.

5. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o jakość portfela spadła nieznacznie (do poziomu +5,6 pkt.). Wciąż liczba banków, w których jakość portfela się poprawia, jest wyższa niż tych, w których się pogarsza. Obecna wartość salda jest niższa od oczekiwań z poprzedniego kwartału (o 15,9 pkt.). Spodziewane jest polepszenie spływu należności w kolejnym okresie (wartość salda przewidywań wynosi 23,5 punktu).

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi spada. Wartość salda wyniosła +22,2 pkt. (o 17,8 pkt. poniżej odczytu z poprzedniego kwartału). Ponad połowa banków (66,7 %) wskazuje na stabilizację w tym obszarze. Obecna wartość salda jest nieznacznie niższa od oczekiwań z poprzedniego kwartału. Spodziewany jest wzrost zainteresowania usługami bankowymi w IV kwartale 2015 r. (wartość salda przewidywań równa 17,6 pkt.).

7. W III kwartale 2015 r. banki po raz pierwszy od dwunastu kwartałów zadeklarowały, że nie zmniejszają zatrudnienia. Bieżąca wartość salda (2,9 pkt.) wskazuje na utrzymanie poziomu zatrudnienia i jest o 49,4 pkt. wyższa od wartości w poprzedniego kwartału. Wyższa od oczekiwanej wartość salda (o ok. 26 pkt.) może wskazywać na brak przestrzeni do dalszego ograniczania zatrudnienia. Mimo to wartość salda oczekiwań wynosi -15,6 pkt.

8. W III kwartale 2015 r. przeciętne odczucia dotyczące dolegliwości barier w sektorze bankowym nie uległy znaczącej zmianie. W grupie barier na pierwszym miejscu znalazły się bariery prawne (72,2 % wskazań, wzrost w porównaniu z poprzednim badaniem), następnie bariery związane z niedostatecznym popytem na usługi finansowe (61,1 % wskazań) oraz trudności z pozyskaniem

klientów (44,4 %). W opinii banków również obciążenia podatkowe bardzo znacząco ograniczają ich rozwój (33,3 %). W kolejnym kwartale rozwój banków najprawdopodobniej będzie powstrzymywany przez bariery prawne, a także niedostateczny popyt na usługi finansowe. W porównaniu z wynikami poprzedniego badania znacznie spadła liczba wskazań na wysoki koszt kapitału jako barierę w rozwoju.

9. W minionym kwartale wskaźnik prosty dla pytania o dynamikę inwestycji kapitałowych wzrósł względem poprzedniego badania (wartość salda +11,8 pkt. wobec -7,1 pkt. poprzednio). Odczyt ten wskazuje, że banki rozpoczynają odbudowę swoich pozycji inwestycyjnych. Obecne saldo jest powyżej przewidywań z poprzedniego kwartału (o +19,5 pkt.). Prognozy respondentów wskazują również na znaczne powiększenie inwestycji kapitałowych w kolejnym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi +18,8 punktu).

10. Udział banków, które spodziewają się, że wielkość *spreadu* będzie się zmniejszać, spadł z 33,3 %, do 17,6 %, a udział tych, które spodziewają się krótkookresowego jego wzrostu, wzrósł z 26,7 % do 35,3 %. W długim horyzoncie banki również spodziewają się stabilizacji *spreadu*. Obecnie 56,3 % badanych oczekuje stabilizacji *spreadu* w horyzoncie 12 miesięcy, a udział tych, którzy prognozują wzrost *spreadu* (25 %), przewyższa udział tych, którzy prognozują jego spadek (18,8 pkt. proc.).

11. Po okresie stabilizacji wartości złotego w I połowie 2015 r. respondenci z sektora bankowego najczęściej wskazują, że w krótkim horyzoncie wartość polskiej waluty będzie spadać (41,2 % badanych). Znacznie mniej niż w poprzednim kwartale, bo tylko 23,5 % ankietowanych, wskazuje na prawdopodobną aprecjację złotego, a 35,3 % na możliwą stabilizację jego wartości w krótkim okresie. Natomiast w długim okresie korzystne fundamenty polskiej gospodarki, związane z wysokim tempem wzrostu gospodarczego, znajdują odbicie w prognozach banków. Grupa respondentów oczekujących aprecjacji złotego w długim okresie stanowi 50 %, podczas gdy 11,1 % banków spodziewa się deprecjacji. Ankietowani są jednak mniej optymistyczni niż w poprzednim kwartale.

12. W kontekście ostatnich obniżek stóp procentowych do historycznie niskich poziomów banki wydają się nie widzieć pola zarówno dla dalszych cięć jak i podnoszenia stóp. W formułowanych krótkoterminowych prognozach wszyscy respondenci z sektora bankowego spodziewają się stabilizacji stóp procentowych na obecnym poziomie. W dłuższym horyzoncie czasowym banki wskazują częściej na możliwość obniżenia (27,8 %) niż podniesienia stóp (5,6 %). 66,7 % ankietowanych przewiduje, że w perspektywie 12 miesięcy obecny poziom stóp utrzyma się.

13. Od IV kwartału 2008 r. większość respondentów badania koniunktury w sektorze bankowym niezmiennie przewidywała utrzymanie się obserwowanej sytuacji gospodarczej w kraju. Podobne opinie widoczne są również w przewidywaniach na IV kwartał 2015 r. Odsetek respondentów spodziewających się braku jakichkolwiek zmian sytuacji gospodarczej w krótkiej perspektywie wynosi 72,7 %. W grupie banków przewidujących zmiany sytuacji gospodarczej 16,7 % wskazuje na jej poprawę, a 11,1 % na pogorszenie. Należy się zatem spodziewać utrzymania ścieżki wzrostu gospodarczego na podobnym do dotychczasowego poziomie w najbliższym okresie. Jeśli zaś chodzi o prognozy długookresowe, to 76,5 % respondentów nie przewiduje zmian sytuacji gospodarczej w kraju, 17,6 % spodziewa się jej polepszenia, a 5,9 % pogorszenia.

14. W ostatnim okresie sytuacja sektora finansowego na tle innych sektorów gospodarki zaczęła się pogarszać. Po pięciu odczytach z rzędu, w których odsetek banków oceniających korzystnie sytuację w sektorze finansowym na tle innych sektorów w gospodarce przewyższał odsetek tych, którzy oceniali ją negatywnie, obecnie, czwarty kwartał z rzędu, obserwowane jest odwrócenie tej tendencji. Odsetek respondentów przewidujących brak jakichkolwiek zmian sytuacji gospodarczej w krótkiej perspektywie

---

wynosi 70,6 %, jednak w grupie pozostałych respondentów przeważają banki formułujące negatywne krótkookresowe prognozy dla branży finansowej (17,6 %). Jedynie 11,8 % oczekuje, że sytuacja sektora będzie się poprawiać na tle innych branż. Przewidywania długookresowe wskazują, że identyczna część respondentów spodziewa się pogorszenia i braku zmian sytuacji branży na tle gospodarki (47,1 %), podczas gdy jedynie 5,9 % spodziewa się jej polepszenia.

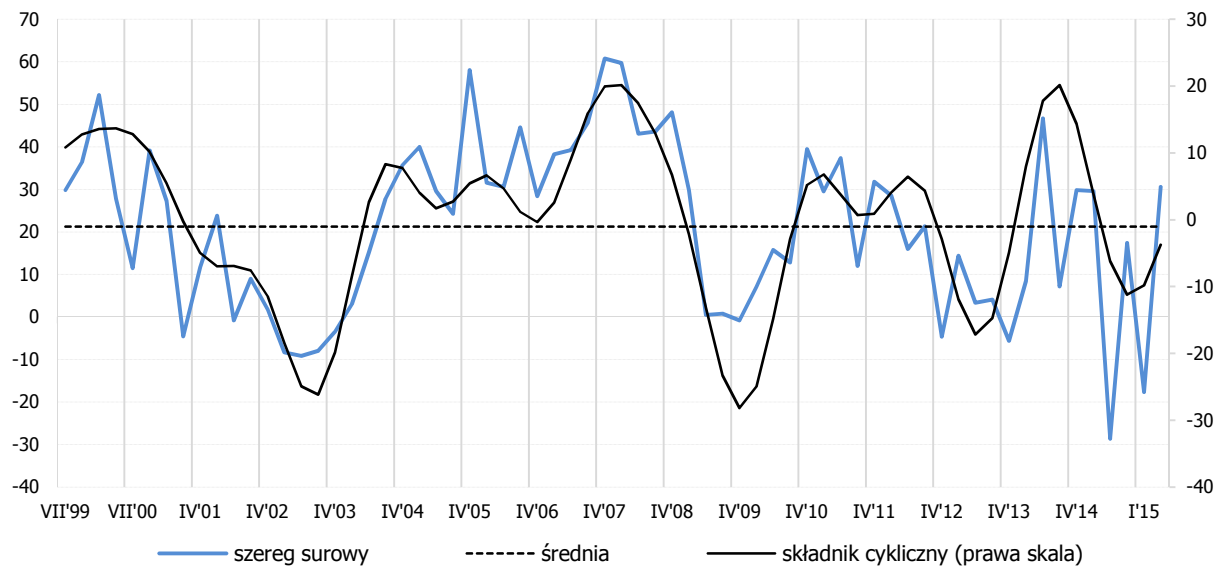
15. 86 % ankietowanych przewiduje utrzymanie obecnego wyniku na operacjach *reverse-repo* w IV kwartale 2015 r. Pozostali wskazują na pogorszenie wyniku. Struktura oczekiwań respondentów wskazuje na stabilizację możliwości generowania zysków z operacji *reverse-repo* również w długim okresie (87,5 % banków). Wśród pozostałych tyle samo banków spodziewa się poprawy co pogorszenia swojego wyniku w tym obszarze.

16. Deflacja sięgnęła w październiku 2015 r. poziomu 0,7 % w ujęciu rocznym. Jest to głównie związane z niskimi cenami surowców oraz umacniającym się kursem walutowym. Respondenci z sektora bankowego spodziewają się odwrócenia tej tendencji już w najbliższych miesiącach. 58,8 % badanych spodziewa się wzrostu cen w IV kwartale 2015 r. Zdecydowanie mniejsza grupa (35,5 % badanych) oczekuje utrzymania się cen na niezmiennym poziomie, a 5,9 % respondentów spodziewa się pogłębienia się procesów deflacyjnych. Oczekiwania dotyczące inflacji w długim okresie są pod wpływem czynników popytowych i tym samym zdecydowanie silniej zorientowane na możliwy wzrost inflacji. Obecnie aż 88,9 % respondentów spodziewa się jej przyspieszenia, a jedynie 11,1 % oczekuje, że dynamika cen nie ulegnie zmianie.

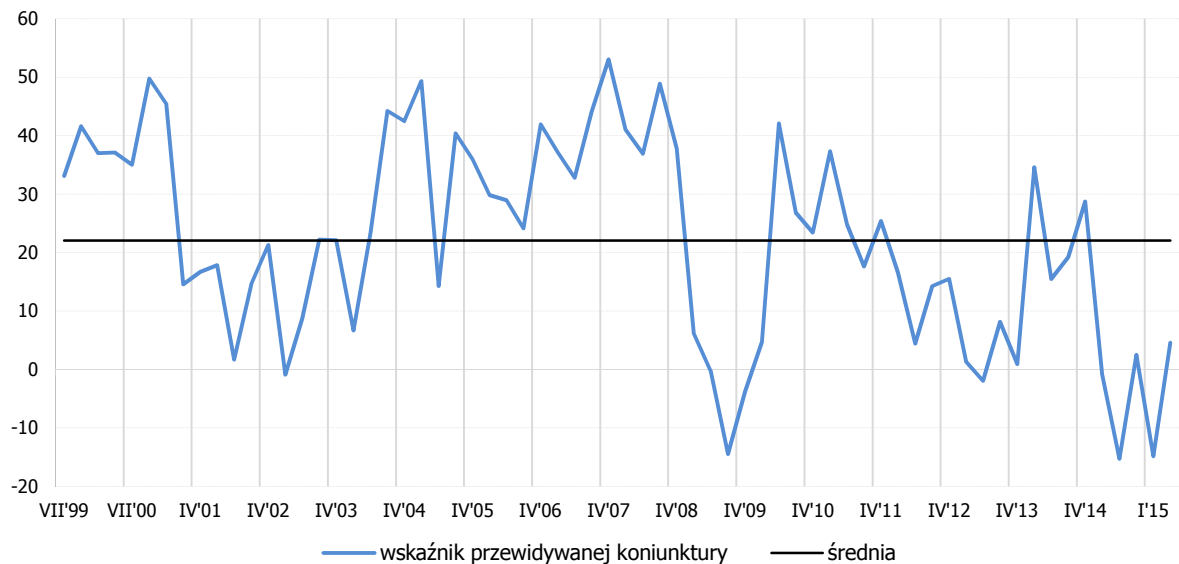
17. Przewidywania dotyczące krótkookresowego kształtowania się realnej podaży pieniądza, podobnie jak w poprzednich kwartałach, wskazują na (stały) jej wzrost. 52,9 % respondentów przewiduje wzrost podaży pieniądza w krótkim okresie, a udział tych banków, które oczekują, że podaż się nie zmieni wynosi 41,2 %. Długookresowe oczekiwania respondentów co do kierunku ewentualnej zmiany podaży pieniądza są podobne. Wzrostu podaży w nadchodzącym roku spodziewa się 72,2 % badanych, 22,2 % wskazuje na brak zmiany, a 5,6 % spodziewa się jej spadku.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

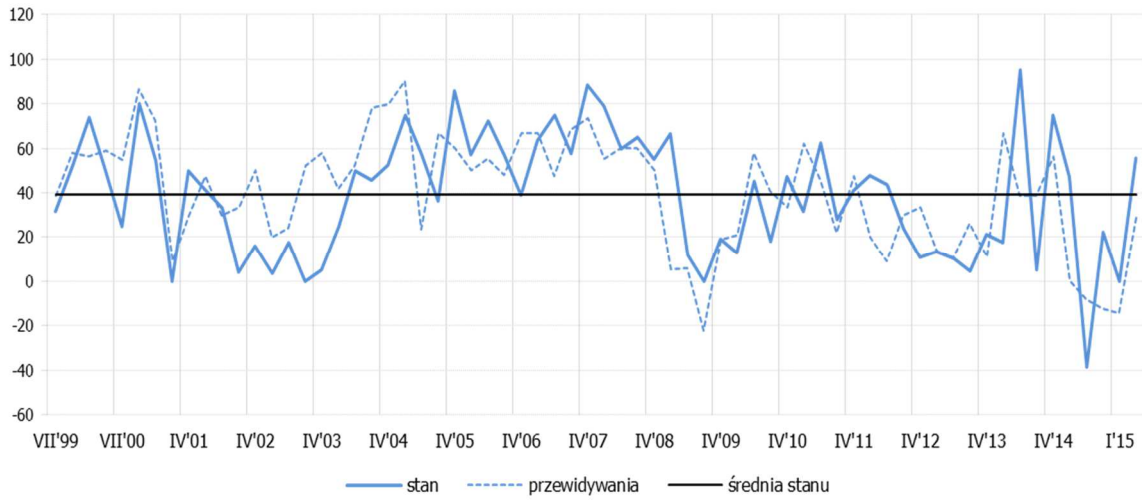
1. Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym

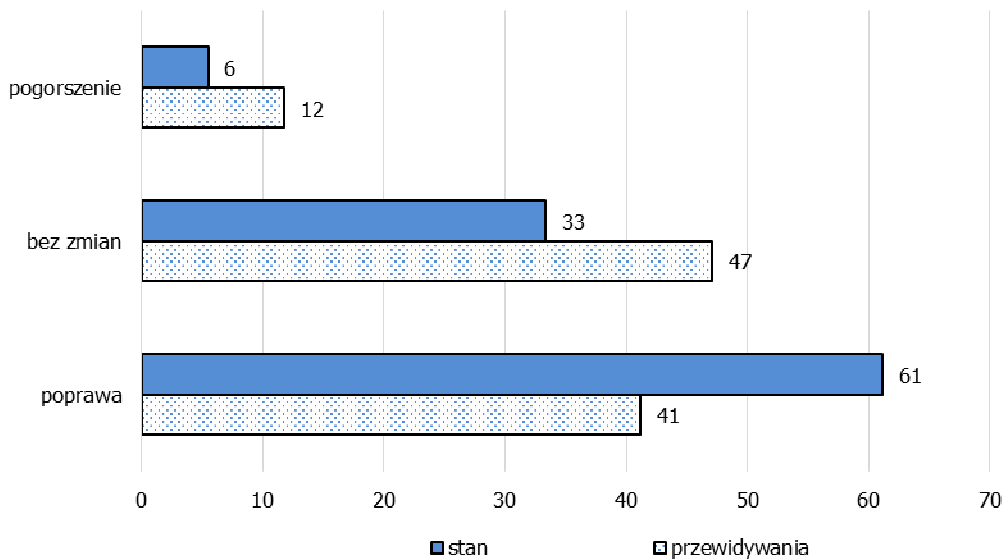
	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15
wskaźnik koniunktury	29,9	29,6	-28,6	17,4	-17,7	30,6
wskaźnik prognozowanej koniunktury	28,8	-0,9	-15,3	2,5	-14,8	4,6

2. Wynik z działalności bankowej (netto)

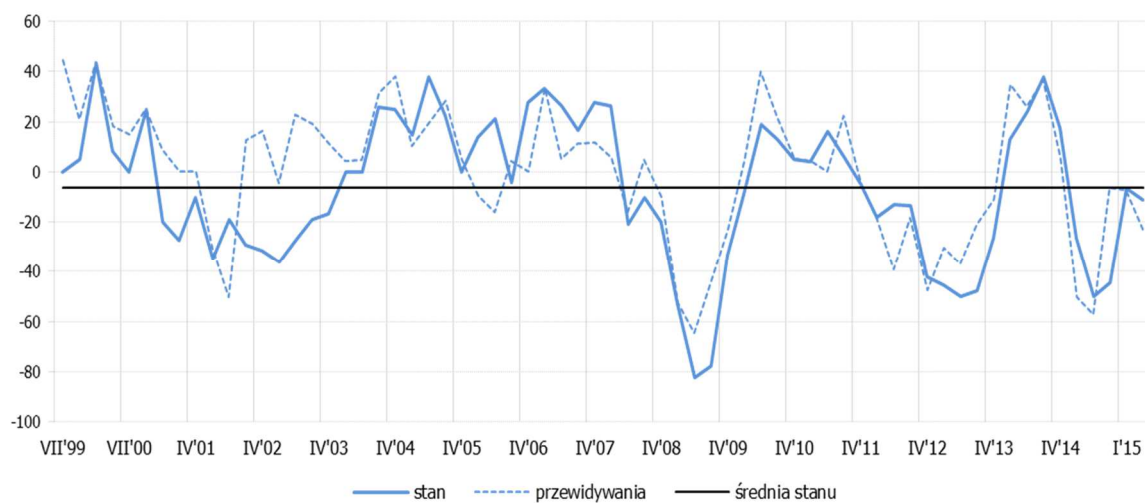
	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	75,0	47,4	-38,5	22,2	0,0	55,6	55,6
przewidywania						29,4	

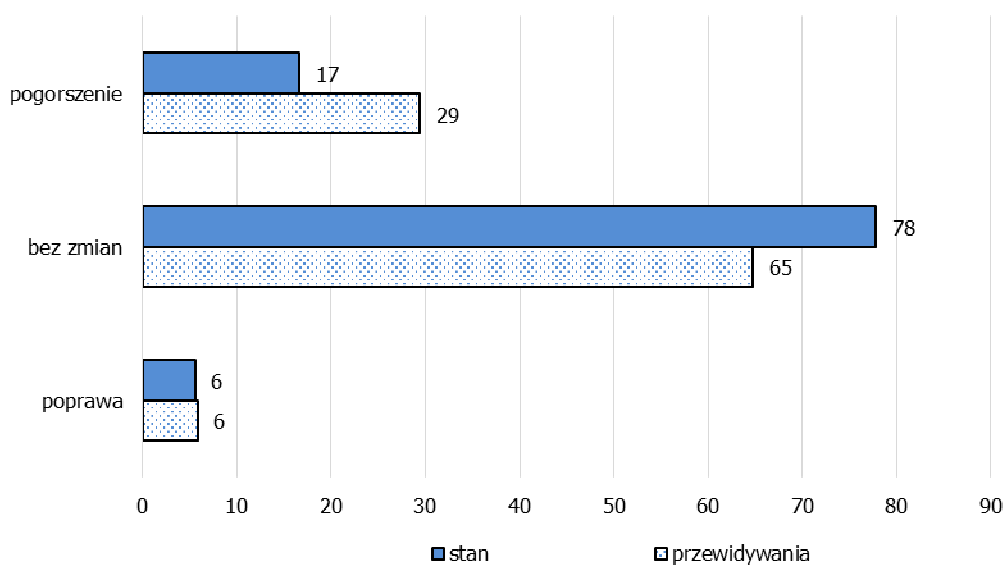
	różnica między 3Q '15 a 2Q '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem 3Q '15 a prognozą na 3Q '15 z poprzedniego badania
poprawa	21,1	46,8
bez zmian	13,3	-23,8
pogorszenie	-34,4	-23,0
saldo	55,6	69,8

3. Warunki prowadzenia działalności bankowej

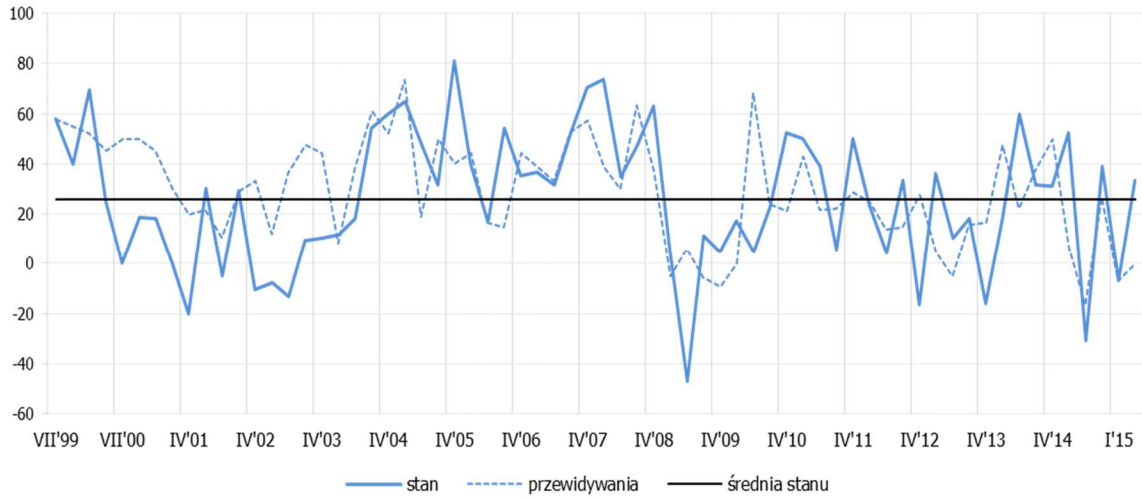

	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	17,6	-26,3	-50,0	-44,4	-6,7	-11,1	-4,4
przewidywania						-23,5	

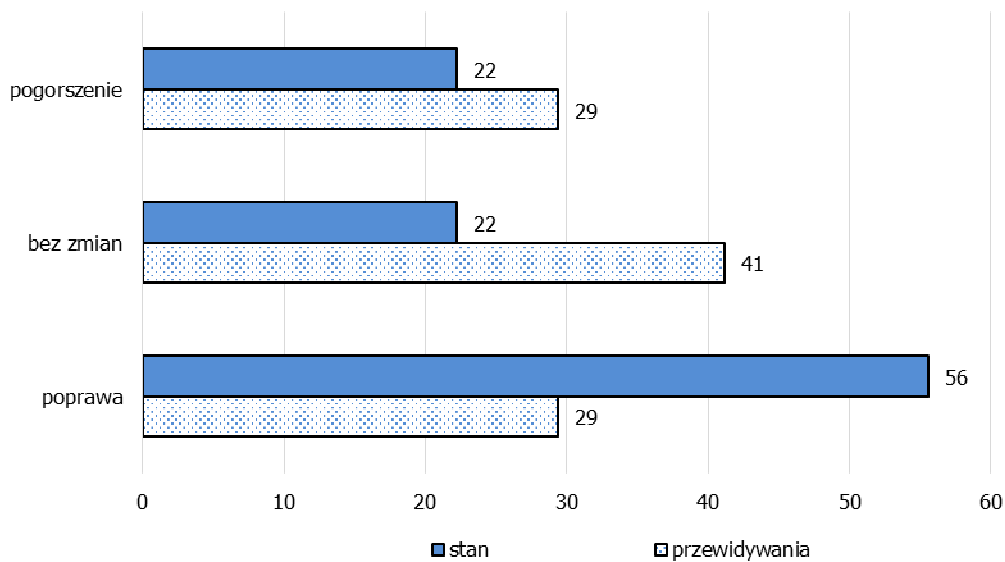

	różnica między 3Q '15 a 2Q '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem 3Q '15 a prognozą na 3Q '15 z poprzedniego badania
poprawa	-1,1	-8,7
bez zmian	-2,2	13,5
pogorszenie	3,3	-4,8
saldo	-4,4	-4,0

4. Wielkość wypracowanego zysku

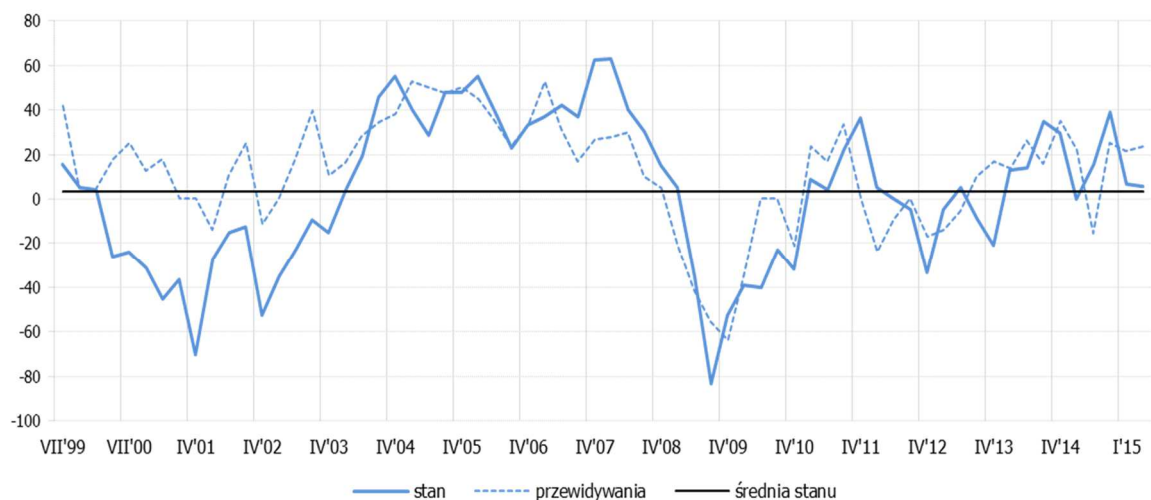

	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	31,3	52,6	-30,8	38,9	-6,7	33,3	40,0
przewidywania						0,0	

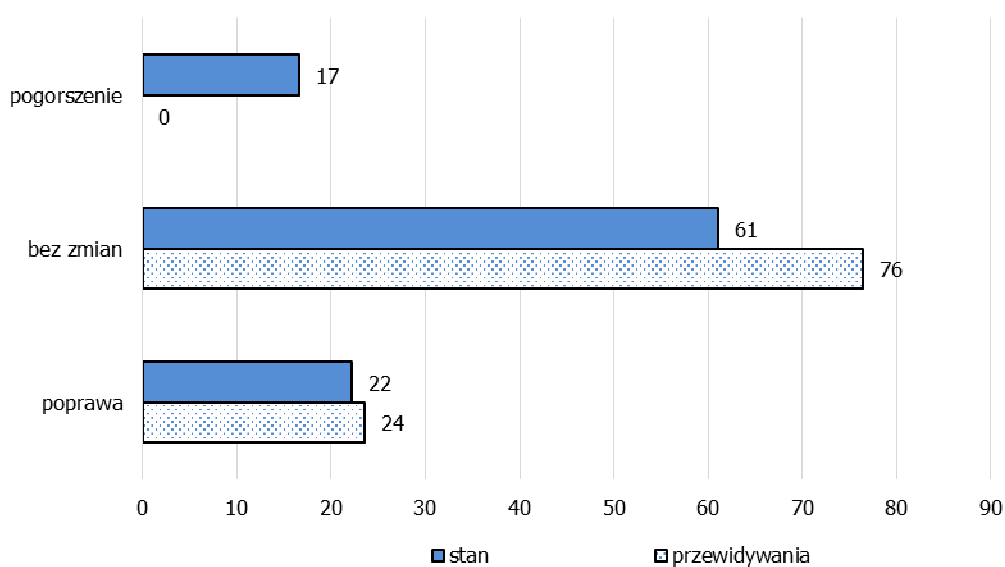

	różnica między 3Q '15 a 2Q '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem 3Q '15 a prognozą na 3Q '15 z poprzedniego badania
poprawa	22,2	34,1
bez zmian	-4,4	-27,8
pogorszenie	-17,8	-6,3
saldo	40,0	40,5

5. Jakość portfela należności

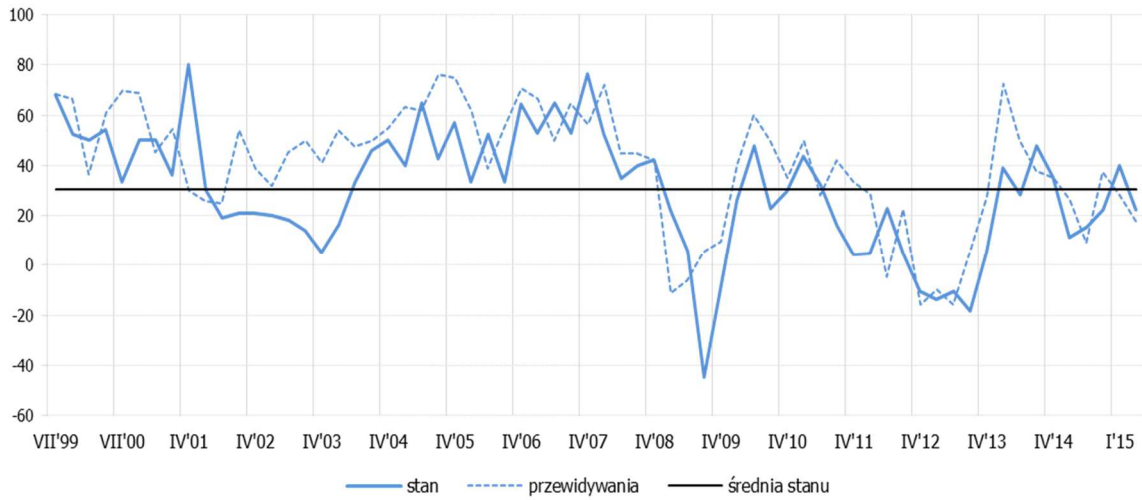

	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	29,4	0,0	15,4	38,9	6,7	5,6	-1,1
przewidywania						23,5	

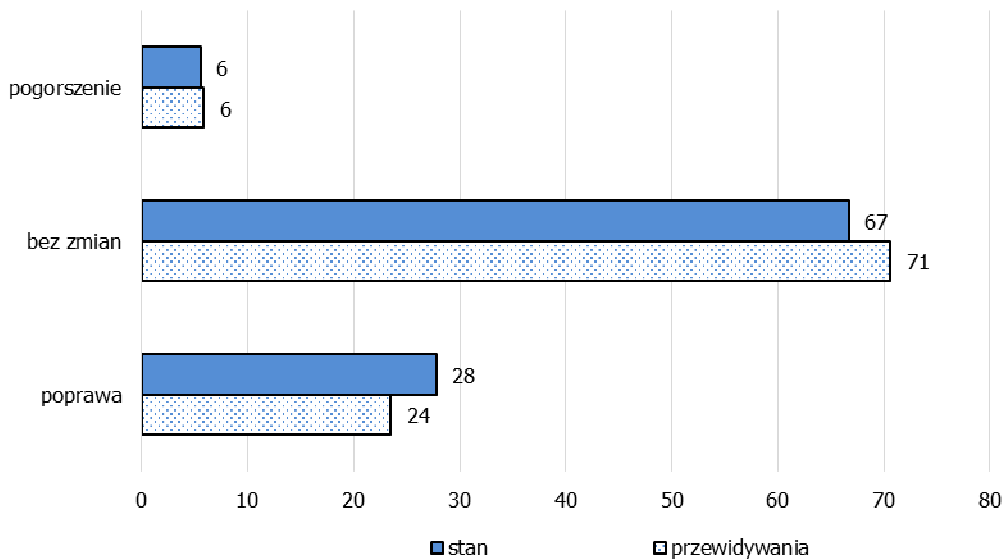

	różnica między 3Q '15 a 2Q '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem 3Q '15 a prognozą na 3Q '15 z poprzedniego badania
poprawa	-4,4	-6,3
bez zmian	7,8	-3,2
pogorszenie	-3,3	9,5
saldo	-1,1	-15,9

6. Ogólne zainteresowanie klientami usługami bankowymi

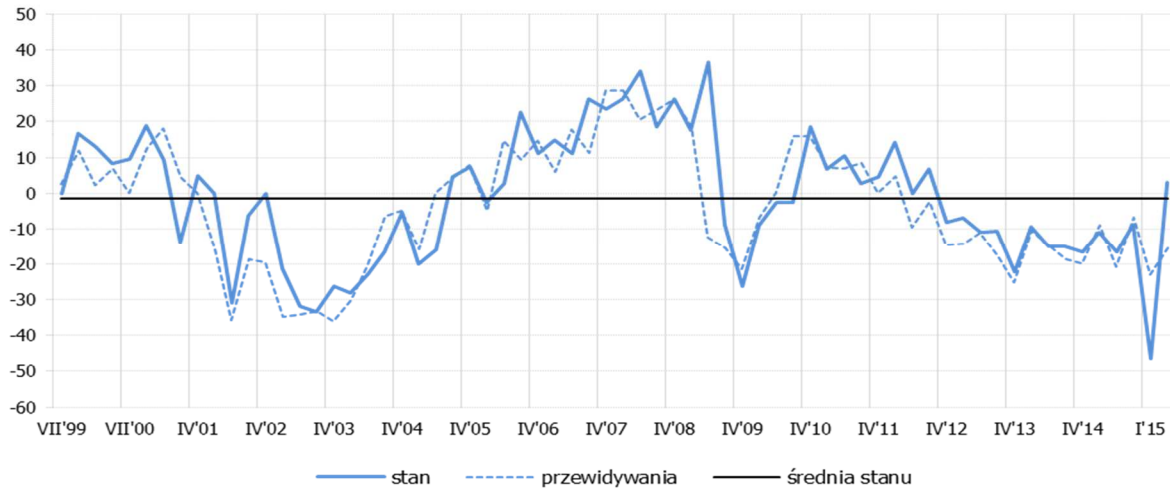

	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	35,3	11,1	15,4	22,2	40,0	22,2	-17,8
przewidywania						17,6	

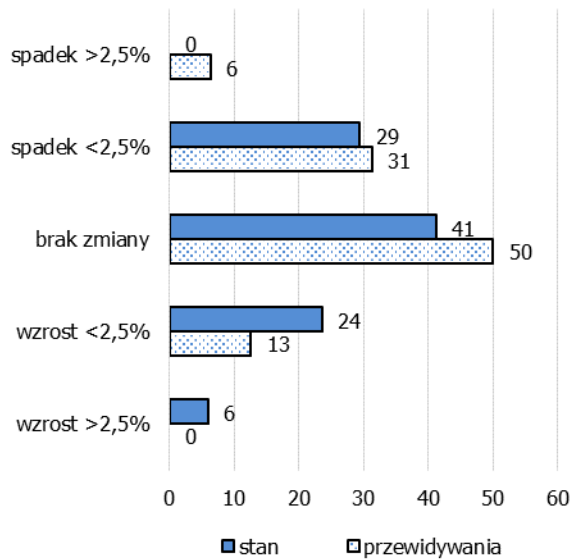

	różnica między 3Q '15 a 2Q '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem 3Q '15 a prognozą na 3Q '15 z poprzedniego badania
poprawa	-18,9	-0,8
bez zmian	20,0	-4,8
pogorszenie	-1,1	5,6
saldo	-17,8	-6,3

7. Wielkość zatrudnienia

	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	-16,7	-11,1	-16,7	-8,8	-46,4	2,9	49,4
przewidywania						-15,6	

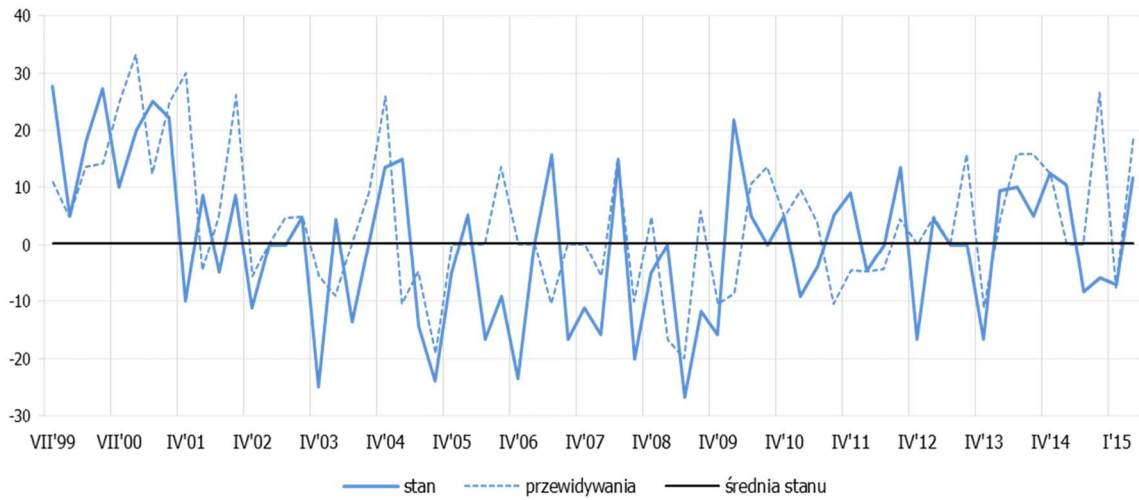

	różnica między III kw. '15 a II kw. '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem III kw. '15 a prognozą na III kw. '15 z poprzedniego badania
wzrost >2,5%	5,9	5,9
wzrost <2,5%	23,5	8,1
brak zmiany	19,7	2,7
spadek <2,5%	-34,9	-1,4
spadek >2,5%	-14,3	-15,4
saldo	49,4	26,0

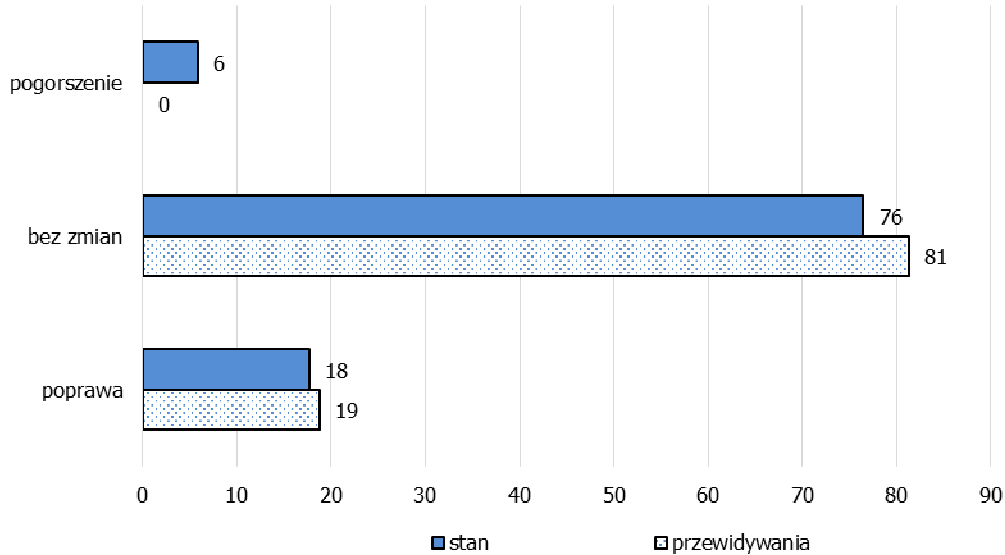
8. Czynniki ograniczające rozwój banków

9. Inwestycje kapitałowe

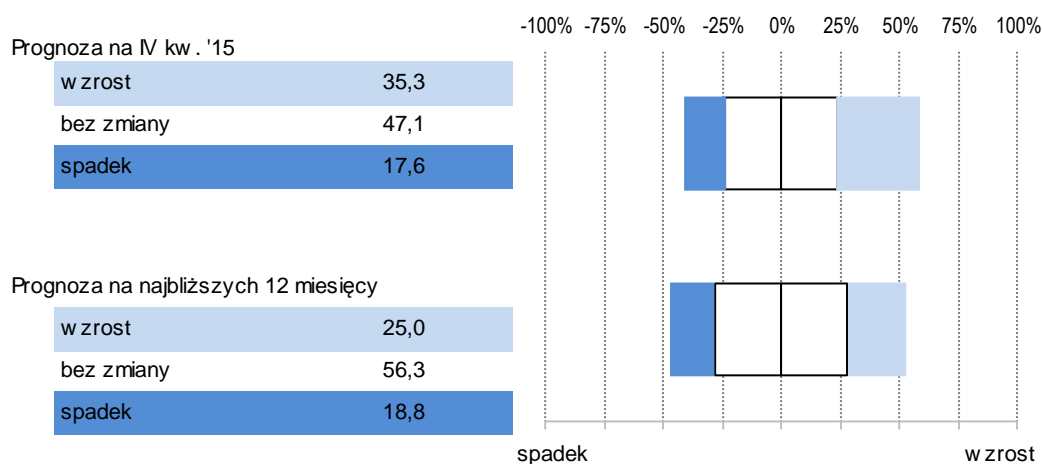

	IV'14	VII'14	X'14	I'15	IV'15	VII'15	różnica
stan	12,5	10,5	-8,3	-5,9	-7,1	11,8	18,9
przewidywania						18,8	

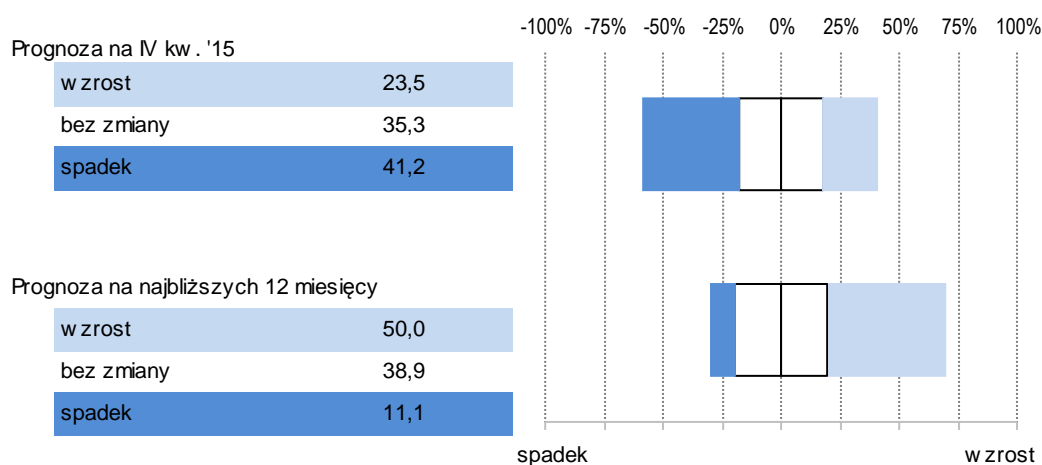

	różnica między 3Q '15 a 2Q '15 pod względem odsetka respondentów deklarujących	różnica między saldem 3Q '15 a prognozą na 3Q '15 z poprzedniego badania
poprawa	10,5	17,6
bez zmian	-2,1	-15,8
pogorszenie	-8,4	-1,8
saldo	18,9	19,5

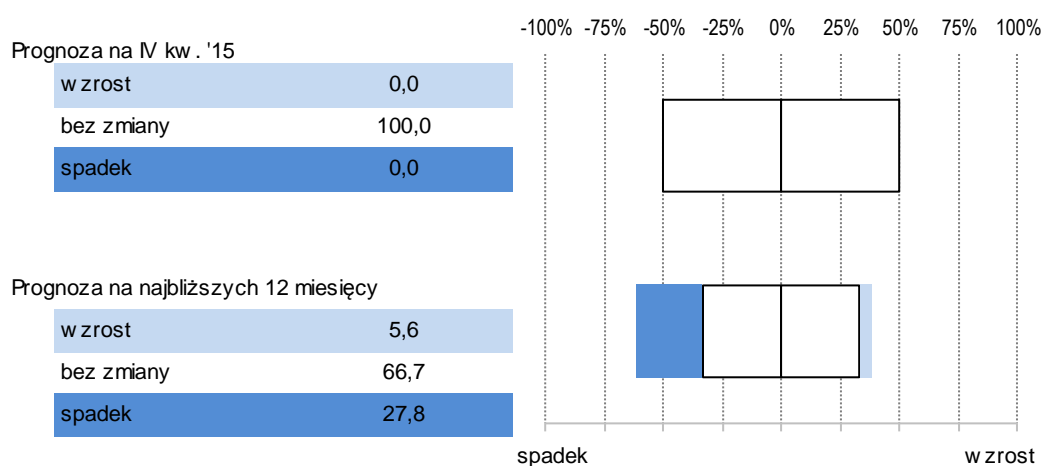
10. Spread (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów

11. Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut)

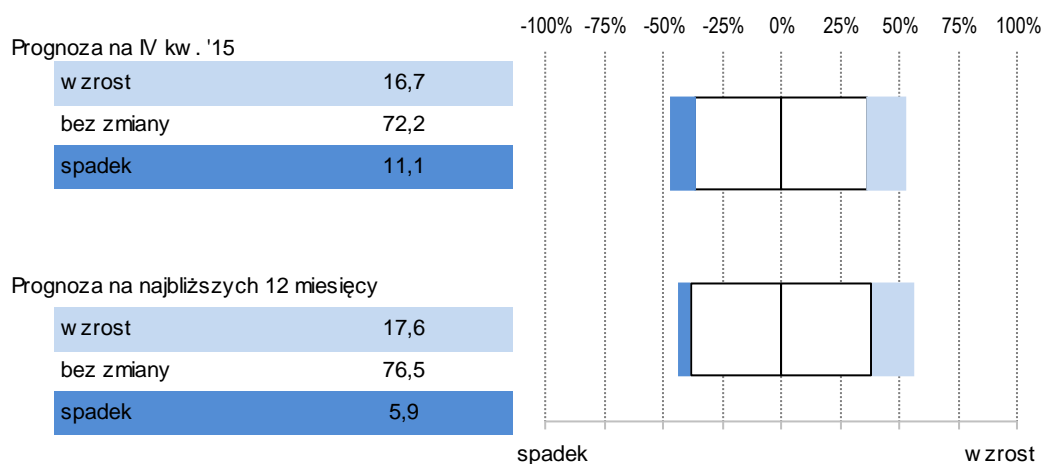

12. Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)

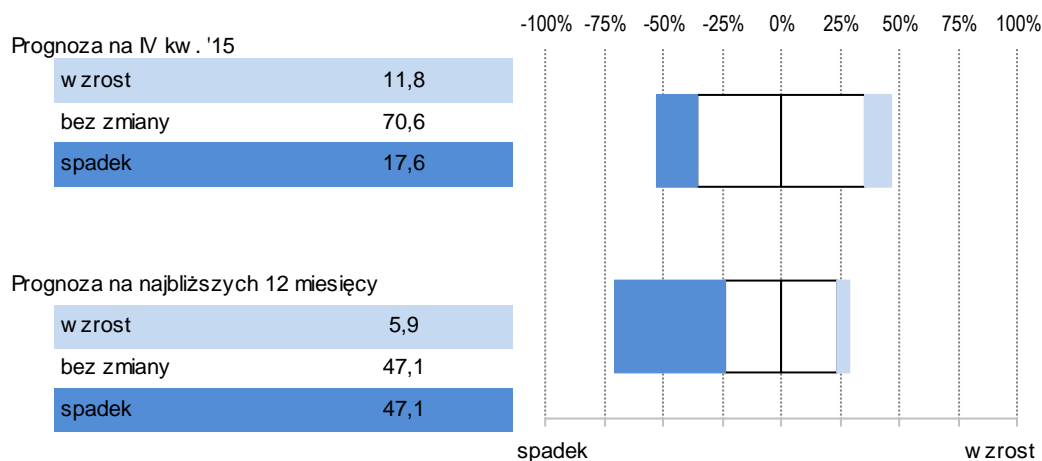

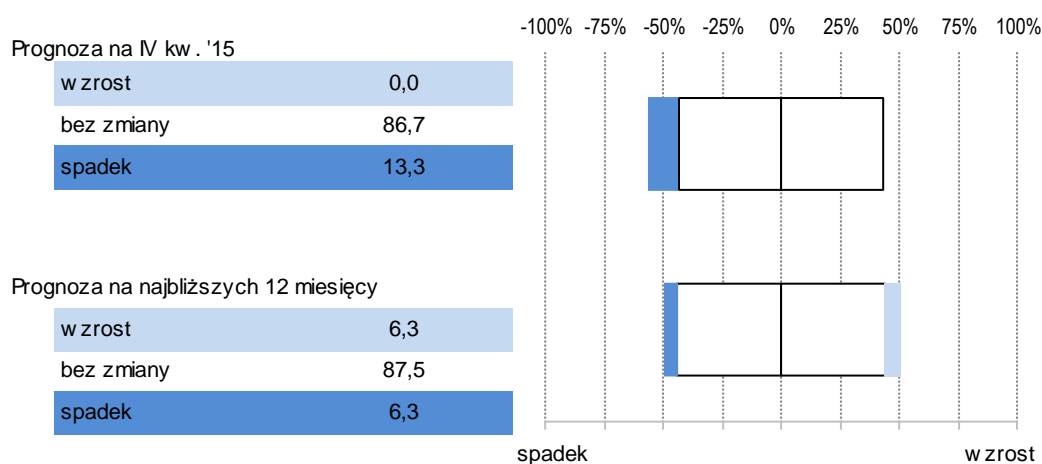
13. Ogólna sytuacja gospodarki polskiej niezależnie od sytuacji sektora finansowego

14. Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki

15. Wynik na operacjach *reverse-repo* (pomniejszony o *repo*)

III. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2015 the IRG SGH banking confidence indicator (IRGBAN) increased from -17,7 pts to 30,6 pts. That was mainly due to an increase in the balances of employment and the result on banking activity. The third component of the indicator – the balance of profits contributed to the increase to a lesser degree. The increase makes a sharp rise in the indicator's volatility in the last quarters.

There are more bright spots in the condition of the banking sector. First of all, the quality of liabilities stabilized and there is no potential threat from it to banks' profits. Second, banks started to rebuild their investment position. On the other hand, according to the surveyed banks, demand for their services is still insufficient, and the impact of legal barriers to banking activity is continuously increasing.